

ved den Betragtning, der laa til Grund for det Forslag, den daværende Indvignsminister forelagde, hvorefter Bevilling til at tage høiere Rente end 4 pCt. af Ublaar i faste Eiendomme ikke kunde erholdes; saa var der vundet Tid til at indhente Erfaring om, hvorvidt Forholdene virkelig gjorde saadanne Bevillinger nødvendige. Tillidsbelsen derimod, flaaet fast ved Lov, har anvist Creditorerne en Vej til at erhøbe forhøiet Rente, som de fleste før ikke kjendte, nemlig gennem Debitor at ansøge om Bevilling. Saalænge den lovgivende Magt gennem sine Beregninger og Foranstaltninger erkjender 4 pCt. for at være en billig gangbar Rente, vil denne i den største Deel af Befolkningen nedarbejde Betragtning dog vedligeholde sig, og Henvisningen til de Saa, der betragte Sagen anderledes, kun tjene til Bevis for, at de, som af en eller anden Grund indlade sig paa at give høiere Rente, ikke ved Loven ere forhindrede deri.

Det maa være en af den lovgivende Magts Pligter at beskytte de Svage. Den Rigelighed i Formuesvillkaar, som — med den bundne Rentefod og under saa trykkende Forhold, som de Krigen fra 1807 til 1814 efterlod sig, — har udvillet sig her i Landet, og som af Alle indrømmes at være et af de største Goder for Samfundet, bør man søge at vedligeholde. Det kan vistnok fra Statens Side betragtet vække Betænkelse at give Rentefoden fri for Ublaar i faste Eiendomme og derved gøre de nuværende Eieres Stilling ligesaa usikker som deres; her daglig beskæftige sig med det større Pengemarked, hvor Coursens Stigen og Falten pludselig kan indvirke paa Omsetningsforholdene og i en Hast tilintetgjøre Frugten af Manges Virksomhed.

Det skal villigt indrømmes, at den bundne Rentefod hovedsagelig kommer smaa Eiendomsbesiddere tilgode, idet mindre Laan, som uden Commissionaires og Foreningers Mellemkomst indeftaae deri, ublaanes af Folk, der troe sig bedst betryggede ved at have Pant, som de kjende, og at saaledes Raantagernes, selv under trykkende Forhold i det større Pengemarked, ikke ere udsatte for at faae deres Penge opagte og kunne have Udfigt til, hvis dette undtagelsesviis skeer, at laane dem igjen til 4 pCt. Her indretter

den private Velvillie undertiden Noget, naar Principet ikke fortrænges ved Lov.

Der er fremsat den Paastand, at den bundne Rentefod staaer i skarp Modsetning til den Frihed, der er indført ved Grundloven. Hertil bemærkes, at en Frihed, der vilde forrykke den Rigelighed i Velstand, der bestod, da Grundloven blev givet, ikke har været tilsigtet, og at en Sammenbrugging paa enkelte Hænder af den Driftscapital, der nu er fordeelt paa mange, og hvorved den nuværende Middelstand vilde komme i større Afhængighedsforhold til Pengemagten, ikke er overeensstemmende med Grundlovens Aand og staaer i skarp Modsetning til Folkets Forventninger.

Naar der er henviist til Villigheden i, at Creditorerne maae kunne gøre deres Penge saa frugtbringende som muligt, saa gjælder dette jo efter den bestaaende Tilstand kun for Ublaar i faste Eiendomme. Den sandshulige Forringelse af bisnes Værdi ved Rentefodens Frigørelse og den dermed forbundne større Risiko for Creditor kan maaskee neppe erstattes ved Udfigten til at erhøbe høiere Rente og vil i det Hele taget være til Skade for Debitor. Den Paastand, at den bundne Rentefod kun vilde komme Debitor tilgode, naar det tillige var Creditor paalagt at ublaane, modsiges tilstrækkeligt ved Forholdenes Udvikling under den bundne Rentefod, hvor intet saadant Paabud har eksisteret og ikke har været enten ventet eller ønsket.

Skjøndt Raangivernes Antal kun er en meget lille Brødel i Forhold til Raantagernes, saa er der dog ikke for Tiden nogen almindelig Pengetrang. Den 4 pCt. Rentens Hævd i Folkemeningen er maaskee mere end noget Andet Grunden til den almindelige Velstand. Den vilde man efter vor Mening fortrænge, hvis man ophæver den bundne Rentefod.

Af de anførte Grunde maae vi fraraade Vedtagelsen af nærværende Lovudkast.

Udvalgets Medlemmer, Hansen og Petersen, kunne ei heller anerkjende Rigtigheden af Principet om en ubunden Rentefod, men vi ansee det unyttigt nærmere at fremsætte og udvikle vor Mening om dette Spørgsmaal,